

Враховуючи вищенаведене, **нараховувати податкові зобов'язання за сільськогосподарські угіддя нового типу (після зміни категорії земельної ділянки з «пасовища» на «рілля») слід з моменту внесення інформації про це до Державного земельного кадастру** (а не з моменту отримання витягу, в якому вказано нову категорію земельної ділянки). Для цього слід скласти та подати уточнюючі декларації з ЄП IV групи за минулі періоди. Причому робити це потрібно лише у разі, якщо внаслідок зміни категорії землі змінилася її НГО.

У запитанні вказано, що операції із зміни категорії землі відбулися ще у 2020 році й станом на 1 січня 2021 року у витязі значилась вже категорія «рілля», а не «пасовища». Тому сільгоспідприємство мало сплачувати ЄП виходячи з НГО, передбаченої для ріллі (ставки ЄП, як зазначалося вище, для цих категорій земель однакові) не лише з початку 2021 року, а й частково за 2020 рік – з дати внесення відповідних змін до Держгеокадастру.

Щоб дізнатися, з якої саме дати відбулася зміна категорії землі, слід звернутися до Держгеокадастру або зазирнути в оновлену технічну документацію на таку земельну ділянку.

Звертаємо увагу! Той факт, що в договір оренди земельної ділянки з органом місцевого самоврядування внесли зміни про категорію взятої в оренду землі лише у липні 2021 року, на нарахування ЄП IV групи жодним чином не впливає.

Однак якщо розмір орендної плати встановлено у відсотках від НГО, то після того, як в Державний земельний кадастр у 2020 році було внесено зміни щодо категорії орендованої землі, НГО такої землі, швидше за все, також змінилася (збільшилася). Тому починаючи з дати зміни розміру НГО сільгоспідприємство мало сплачувати в більшому розмірі й орендну плату.

Якщо ж в договорі оренди розмір орендної плати вказано в абсолютному значенні і немає умови, що його слід перераховувати самому орендарю у разі зміни НГО, то рахувати по-новому розмір орендної плати слід тільки після внесення змін до існуючого договору оренди.

ФОП ПЕРЕВИЩИВ «ЛІМІТ» ДЛЯ ПЕРЕБУВАННЯ НА ЄДИНОМУ ПОДАТКУ ЩО РОБИТИ?

Олена Жураківська,
редактор

Фізична особа – підприємець (ФОП) – платник єдиного податку (далі – ЄП) III групи у серпні 2021 року перевищив ліміт перебування на цій групі ЄП. Що потрібно зробити в такій ситуації?

Нагадаємо, що платниками ЄП III групи можуть бути юрособи та ФОПи, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 1167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року (п. 291.4 Податкового кодексу України, далі – ПКУ).

Мінімальна зарплата станом на 1 січня 2021 року становить 6000 грн (Закон від 15.12.2020 р. № 1082-IX «Про Державний бюджет України на 2021 рік»). Отже, «ліміт» перебування «єдинником» III групи у 2021 році становить 7 002 000 грн.

Якщо ФОП у поточному році перевищив зазначений «ліміт», то він повинен перейти на загальну систему оподаткування з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) кварталом, у якому

відбулося таке перевищення (пп. 298.2.3 ПКУ). (Детально про облік доходів та витрат ФОПа на загальній системі оподаткування див. в «АгроPRO», 2021, № 5, с. 38).

Тобто якщо перевищення «ліміту» відбулося в серпні 2021 року, то на загальну систему оподаткування ФОП має перейти з 1 жовтня цього року. Для цього слід не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку нового календарного кварталу (тобто не пізніше 20 вересня 2021 року) подати до органу ДПС за місцем своєї реєстрації заяву (пп. 298.2.1 ПКУ).

Окремої форми заяви про відмову від спрощеної системи оподаткування немає. Потрібно подавати Заяву про застосування спрощеної системи оподаткування за формою, затвердженою наказом Мінфіну від 16.07.2019 р. № 308 (далі – Наказ № 308). В цій заяві слід проставити позначку «V» в полі «Відмова», заповнити реквізити ФОПа (реєстраційний номер, прізвище, ім'я, по батькові, адресу тощо) та відповідні поля графі 5.5. «Відмова від спрощеної системи оподаткування». Зокрема, слід проставити позначку «V» навпроти причини відмови від спрощеної системи оподаткування – «перевищення протягом календарного року обсягу доходу, встановленого підпунктами 1-3 пункту 291.4 статті 291 глави 1 розділу XIV Кодексу (для платників першої – третьої груп)».

Зверніть увагу! В податковій декларації з ЄП III групи за III квартал потрібно окремо відобразити (пп. 296.5.3 ПКУ):

- 1) обсяг доходу в межах «ліміту», який оподатковується за «звичайною» ставкою ЄП (3% або 5%);
- 2) обсяг доходу понад встановлений «ліміт», який оподаткований за ставкою 15%.

Наприклад, якщо обсяг поставок ФОПа з початку 2021 року – 7 500 000 грн, то сума перевищення «ліміту» становить 498 000 грн (7 500 000 грн – 7 002 000 грн). Ця сума оподатковується ЄП за ставкою 15%, решта – за «звичайною» ставкою.

Крім того, ФОПу, який переходить на загальну систему оподаткування й не був зареєстрований платником ПДВ (застосовував ставку ЄП 5%), слід до моменту такого переходу **зареєструватися платником ПДВ**.

Адже граничний обсяг операцій з постачання товарів/послуг, за якого суб'єкти господарювання (крім ФОПів – «єдинників») мають право не реєструватися платниками ПДВ – 1 000 000 грн (п. 181.1 ПКУ), таким ФОПом давно перевищений.

Для реєстрації платником ПДВ слід подати заяву за формою № 1-ПДВ (додаток 1 до Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість, затвердженого наказом Мінфіну від 14.11.2014 р. № 1130).

За загальним правилом при добровільній реєстрації **заява подається не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку податкового періоду, з якого суб'єкт господарювання вважатиметься платником ПДВ** та матиме право на податковий кредит і складання податкових накладних (п. 183.3 ПКУ).

У нашому випадку ФОП втрачає статус «єдинника» з 1 жовтня 2021 року, тому заяву за формою № 1-ПДВ він має подати не пізніше 20 вересня цього року. Тобто по суті таку заяву можна подати одночасно із заявою про відмову від спрощеної системи оподаткування.

Також варто нагадати, що **суб'єкт господарювання може здійснити перехід на спрощену систему оподаткування один раз протягом календарного року** (пп. 298.1.4 ПКУ). При чому на думку податківців, якщо суб'єкт господарювання, який на початок року був зареєстрований платником ЄП, відмовився від нього (добровільно чи примусово), то знову стати платником ЄП він зможе не раніше, ніж з 1 січня наступного року (ЗІР, категорія 107.01.01, листи ДФСУ від 15.03.2019 р. № 1064/6/99-99-13-02-03-15/ІПК, від 11.08.2017 р. № 1586/К/99-99-13-01-02-14/ІПК).

Однак, у разі переходу із загальної системи оподаткування на спрощену разом із Заявою треба подати Розрахунок доходу за попередній календарний рік за формою, затвердженою наказом № 308.

У наведеній ситуації ФОП перевищив «ліміт» доходу за 2021 рік. Тож стати «єдинником» з 1 січня 2022 року він не зможе. Це буде можливим лише тоді, коли обсяг його операцій за попередній рік «впишеться» у встановлений «ліміт» для відповідної групи ЄП.

Наша сторінка на «Фейсбуці»: АгроPRO